

جزوه حقوق تجارت

بخش ۳

استاد: دکتر احسان لطفی

رشته حقوق دانشگاه فردوسی مشهد

www.jozvehyab.com

www.jozvehyab.com

(۳) سازکار شرکت ها:

۱. شرکت سهامی: (ماده ۴ لایحه)

○ شرکت های سهامی خاص:

چند نفر سرمایه ای رو میگذارند و شرکتی رو تاسیس میکنند.

(ماده ۲۰ لایحه)

برای تشکیل شرکت باید یه سری مدارک آماده داشته باشیم:

● اظهار نامه در ماده ۷ لایحه چیز های موجود در اظهار نامه قید شده است.

● اساس نامه (توافق نامه ای بین شرکاست که با قانون مملکتی نباید مغایرت داشته باشد) که باید به امضا همه موسسین رسیده باشد که در ماده ۸ لایحه چیز هایی که باید در آن درج شود آمده است.

● اظهار نامه ای که باید مشعر باشد و تعهد کلیه سهام و پرداخت مبلغ نقدی که نباید کمتر از ۳۵ درصد باشد. که در حساب شرکت در شرف تاسیس منتقل میابد.

● تعیین مدیران (هیئت مدیره) که تحت عنوان صورت جلسه تعیین مدیران (که شرکا مدیران را انتخاب و مدیران مدیر عامل را انتخاب میکنند.) مطرح میشود.

☆ با قبولی مدیران و بازرسان شرکت ، شرکت شخصیت حقوقی میگیرد حتی اگر به ثبت نرسیده باشد.

دو شرط برای تشکیل شرکت:

ماده ۳ و ۵ لایحه

تعداد شرکا حداقل ۳ نفر

سرمایه حداقل ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال

○ شرکت سهامی عام:

بخشی از سرمایه رو موسسین میگذارند بخشی دیگر را از مردم تهیه میکنند.

رجوع به مردم را پذیره نویسی سهام میگویند.

(ماده ۶ تا ۱۷ لایحه)

سه مرحله تشکیل:

۱. امور موسسین:

● گواهی حساب بانکی: اقل ۲۰ درصد شرکت خود را تعهد کرده که حداقل ۳۵ درصد آنرا نقدی در حساب شرکت در شرف تاسیس واریز نمایند.

● اظهار نامه

● نوشتن طرح اساس نامه

● طرح اعلامیه پذیره نویسی (ماده ۹ لایحه)

موارد فوق را به اداره ثبت میبرند و اداره بررسی میکند و در صورت قانونی بود مجوز انتشار اعلامیه پذیر نویسی را صادر میکند در یک بانک. (ماده ۱۱ لایحه)

۲. پذیره نویسی:

پول نقد را پرداخت و پر کردن ورقه تعهد سهم که در مهلتی خاص به بانک مراجعه میکنند و رسید دریافت میکنند.

در جمع کردن ورقه های تعهد سهم ۳ حالت رخ میدهد:

اول: مقدار سهم های خریداری شده برابر ۸۰ درصد سرمایه کل باشد. (طبق ماده ۱۶ لایحه) دعوت مجمع عمومی موسسین انجام میشود.

دوم: مقدار سهم های خریداری شده کمتر از ۸۰ درصد از سرمایه شرکت باشد، مجمع عمومی موسسین تشکیل نمیشود.

سوم: مقدار سهم های خریداری شده بیشتر از ۸۰ درصد از سرمایه شرکت باشد؛ دو اتفاق میتواند بیفتد :

یک اینکه از همه مقداری کم شود و برگرداننده شود.

دو اینکه کسانی که زودتر اقدام نموده اند پذیرفته و باقی افراد سهم شان برگرداننده میشود. اتفاق دوم بسیار حقوقی تر است.

۳. مجمع عمومی موسسین: تا زمان ثبت شرکت تمام کار های شرکت را شرکا انجام میدهند.

(ماده ۱۷ لایحه)

تصمیمات مجمع:

(۳ خط اول ماده ۱۷ لایحه)

(ماده ۷۴ لایحه)

اولین مدیران ، بازرسان شرکت توسط مجمع عمومی موسسین تعیین میشود

تعیین مدیران ، بازرسان و قبول سمت توسط آنها ، باعث شروع فعالیت شرکت میشود. (شخصیت حقوقی میابد)

ثبت شرکت بر عهده اولین مدیران نیست بلکه بر عهده موسسین شرکت است.

بعد از اینکه شرکت شخصیت حقوقی دریافت کرد نوبت به ثبت شرکت می‌رسد.

ثبت شرکت ها الزامیست بر مبنای ماده ۱۹۵

اگر تشریفات تشکیل شرکت رعایت نشود ولی فعالیت داشته باشد تکلیف این فعالیت ها چیست؟ ۲۷۰ لایحه

تشریفات راجع به تصمیمات تشریفات راجع به عملیات که ما با این تشریفات کاری نداریم.

تشریفات تشکیل: اگر این تشریفات رعایت نشود میتوان بطلان شرکت را از دادگاه خواست.

اما موسسین شرکت و شرکا نمیتوانند این بطلان را در مقابل شخص ثالثی استناد کنند.

اگر الزام ماده ۱۹۵ رعایت نشود یعنی شرکتی ثبت نشود ولی فعالیت کند تکلیف این فعالیت ها چیست؟

در این صورت میتوان بطلان فعالیت شرکت را از دادگاه خواست.

اما موسسین شرکت نمیتوانند این بطلان فعالیت را در مقابل شخص ثالثی استناد کنند.

تا زمانی که شرکت ثبت شود نمیتوان از آورده های شرکت استفاده کرد و فعالیت را آغاز کرد.

شرکت تا قبل از ثبت

حق انتشار اوراق سهام ندارد

حق انتشار اوراق مشارکت و اوراق قرضه را ندارد

حق افزایش سرمایه را ندارد.

چگونگی فعالیت شرکت:

فعالیت شرکت ها بر دو قسم اوراق بهادار و ارکان شرکت است.

● اوراق بهادار : چک سفته تمبر ...

ویژگی این اوراق: ورقه بهادار یک برگه است که اون برگه ارزش خاصی ندارد اما نماینده مبلغی ارزش پشت خودش است.

که بر دو قسم است: سهام شرکت و اوراق مشارکت

الف) سهام شرکت: سهام حقی است که فرد در شرکت سهامی پیدا میکند در مقابل آورده ای که به شرکت آورده است.

دلیل سهیم بودن یک شریک ورقه سهام آن است.

ورقه سهام بهد از ثبت صادر میشود.

تا آماده شدن ورقه سهام گواهی نامه موقت سهام داده میشود که عینا مانند ورقه سهام است.

سهام یک مبلغی دارد که به آن قیمت سهام (بهای سهام) میگویند.

قیمت سهام ارزشی است که برای یک سهام متصور میشویم.

قیمت اسمی، قیمت واقعی، قیمت بورسی

حقوق ناشی از سهم: دو نوع حقوق برای یک سهم:

حقوق مالی:

حق بر سود (در پایان سال مالی)

حق بر سرمایه شرکت بعد از انحلال و تصفیه

حقوق غیر مالی:

حق رای (به اندازه سهم)

ویژگی های هر سهم:

هر سهم چون یک حق مالی است دارای ۳ ویژگی است:

قابل انتقال

دارای توارث

قابل اعراض

تقسیم بندی انواع سهم:

(۱) بانام و بینام:

سهم بانام سهمی است که هویت مالک آن مشخص است.

سهم بی نام سهمی است که هویت مالک آن مشخص نیست و حامل هستش.

در سند بانام اسم مالک نوشته میشود.

ماده ۳۹

انتقال سهام بانام به راحتی سهام بی نام نیست .

برای انتقال سهام بانام باید حتما به شرکت اطلاع داده شود.(لایحه ۴۰)

هر انتقالی که بدون رعایت شرایط در لایحه ۴۰ باشد از نظر شرکت ثالث بی اعتبار است.

(۲) عادی و ممتاز:

سهام عادی سهامی اند که حق و حقوقی که دارند جز حقوقی عادی سهام هیچ امتیاز ویژه ای ندارند.

اما سهام ممتازی سهامی است که همه ی حقوق سهام عادی را دارد و یک امتیاز ویژه به آن داده میشود (حق رای بیشتر حق انتخاب مدیران حق سود بیشتر ...)

ایجاد سهام ممتاز در اساسنامه است اگر نبود طبق تصویب مجمع فوق العاده شرکت (لایحه ۴۲)

(ب) اوراق مشارکت (اوراق قرضه):

صدور اوراق مشارکت یکی از راه هایی است که شرکت خود را تامین مالی میکند برای انجام سک پروژه یا فعالیت.

میتوانند این اوراق بانام یا بینام باشند. قابل انتقال اند.

اوراق مشارکت برای یک پروژه خاص منتشر میشوند.

حتما یک شرط تضمین سود دارند.

دارنده اوراق مشارکت ، شریک مدنی شرکت خواهد بود نه شریک شرکا!

• ارکان شرکت:

الف) مجمع عمومی (تصمیم گیرنده) (قوه مقننه):

(۱۰۱ لایحه) برای اداره جلسه.

• مجمع عمومی موسس: یک بار در طول حیات شرکت یک بار ایجاد میشود . در زمان تاسیس.

در این مجمع چه تصمیماتی گرفته میشود (لایحه ۷۴)؟

+ تصویب تقویم آورده های غیر نقدی

برای تشکیل مجمع عمومی موسس یک حد نصاب لازم است (لایحه ۷۵)

نصاب رسمیت نصف آرا

نصاب تصمیم گیری دو سوم آرا

هر سهم یک رای دارد.

• مجمع عمومی سالیانه یا عادی:

تشکیل هر سال یک بار در پایان سال مالی.

وظیفه این مجمع (لایحه ۸۹): انتخاب و عزل مدیران و بازرسان، تکمیل حساب های مالی و

حسابداری.

ممکنه درطول یکسال لازم شود مدیران عزل شوند.(لایحه ۹۲)

نصاب رسمیت مجمع عمومی عادی(۸۷ لایحه)

نصاب تصمیم گیری مجمع عمومی عادی(۸۸ لایحه)

کلیه تصمیم ها با اکثریت مطلق است بجز انتخاب مدیران که اکثریت نسبی است.

•مجمع عمومی فوق العاده:

صلاحیت ها:

(لایحه ۸۳)تغییر اساسنامه ،تغیر سرمایه شرکت و انحلال اختیاری شرکت+تصویب سهام

ممتازة+تصویب انتشار اوراق قرضه و مشارکت.

نصاب رسمیت(لایحه ۸۴)

نصاب تصمیم گیری(لایحه ۸۵)

۲موضوعی که هیچ مجمعی نمیتواند برای آن تصمیم بگیرد:

تغییر تابعیت شرکت:اتفاق آرا

افزایش تعهدات سهام داران:توسط اتفاق آرا

ب)مدیران(اداره کننده)(قوه مجریه)

• هیئت مدیره: تعدادی مدیر هستند (در سهامی خاص ۳ نفر در سهامی عام ۵ نفر) که تصمیمات اجرایی میگیرند.

(لایحه ۱۰۷) (لایحه ۱۰۸) (لایحه ۱۰۹) (لایحه ۱۱۱)

وزیران و کارمندان دولت نمیتواند بیش از ۱ شغل داشته باشند و همچنین نمیتوانند ریاست و مدیریت عامل یا عضویت در هیئت مدیره انواع شرکت های خصوصی بجز شرکت ها تعاونی و ادارات و موسسات را داشته باشند.

اختیارات هیئت مدیره (لایحه ۱۱۸)

هیچ مجمعی نمیتواند اختیارات هیئت مدیره را محدود کند.

مسئولیت مدیران در قبال اشتباهات :

این اشتباه مسبب ورشکستگی شرکت است. اگر ثابت شود که ورشکستگی در اثر این اشتباه بوده، هیئت مدیره متضامنا مسیول پرداخت بدهی های شرکت ورشکسته است. (لایحه ۱۴۳)

این اشتباه فقط موجب ضرر شده است. اگر ثابت شود که ضرر شرکت در اثر این اشتباه بوده است، هیئت مدیره مسیول پرداخت ضرر هستند (متضامنا نیست). (لایحه ۱۴۲)

• مدیرعامل:

اجرای تصمیمات هیئت مدیره .

مدیر عامل توسط هیئت مدیره انتخاب میشود.

(لایحه ۱۲۵)

اختیارات مدیر عامل را هیئت مدیره تفویض میکنند.

مدیر عامل لزومی ندارد سهامدار باشد.

مدیر عامل حداقل یک نفر میتواند باشد.

مدیر عامل باید حتما شخص حقیقی باشد. ولی عضو هیئت مدیره میتواند شخص حقوقی هم باشد.

مدیر عامل نمیتواند به شخصی دیگر تفویض اختیار کند.

هر دو لایحه ی ۱۴۳ و ۱۴۲ که برای اشتباهات گفتیم برای مدیر عامل هم وجود دارد.

دارندگان حق امضا در شرکت را هیئت مدیره تعیین میکنند.

بخشی صورت جلسه ها در شرکت بایگانی میشود و بخشی دیگر که به شخص ثالث مربوط میشود

و باید مطلع شوند به اداره ثبت شرکت ها فرستاده شده و پس از ثبت شدن در روزنامه رسمی

کشور به صورت آگهی اعلام میشود. (لایحه ۱۰۶) + (لایحه ۱۲۸)

آخرین آگهی تغییرات شرکت که در روزنامه رسمی کشور اعلام میشود خیلی مهم است.

(ج) بازرسان (نظارت کننده):

کسی است که نظارت میکند. هر گزارشی که هیئت مدیره میدهد یا هر جلسه ای که مجمع

عمومی برگزار کند باید حتما گزارش بازرسان هم در اون مجمع همراهش باشد. عدم وجود

گزارش بازرسان به معنی باطل بودن گزارش هیئت مدیره و یا جلسه ی مجمع عمومی است.

(لایحه ۱۴۴)

دو وظیفه:

۱. گزارش دهی برای مجامع عمومی و گزارش هیئت مدیره.

۲. اگر تخلف یا جرمی را کشف کرد گزارش دهد. که دو حالا دارد:

الف) تخلف از قوانین قانون تجارت اتفاق افتاده است. باید به اولین مجمع عمومی بعد از اون تاریخ گزارش دهند.

ب) جرم: هر کاری که در قانون برای آن مجازات تعیین شده باشد. علاوه بر گزارش به اولین مجمع عمومی بعد از اون تاریخ باید به مرجع قضایی هم گزارش داده شود.

(۱۵۱ لایحه)

حساب های شرکت:

درآمد هزینه ذخیره اسهلاک سود زیان دوره مالی قبل.